

Biologické posouzení projektu:

Regenerace zeleně ve městě Lázně Bělohrad

Investor: Město Lázně Bělohrad

Zpracovatel projektu: Ing. Daniel Matějka, Ing. Lukáš Lattenberg ,Ing. Hana Matějková

Autorizovaná osoba: Ing. Daniel Matějka, číslo autorizace: KA 4429

Datum: III/2017

Zpracovatel biologického posouzení:

Ing. Tomáš Koutecký, Ph.D.

Vlčnovská 14

628 00 Brno

1. Stávající stav lokality

Posuzovaný projekt je zaměřen na revitalizaci zeleně na veřejných prostranstvích v prostoru nivy potoka Javorka v intravilánu města Lázně Bělohrad (Královéhradecký kraj, okres Jičín). Řešeny jsou zejména parkově upravené plochy, kde jsou plánovány dosadby nové generace zejména dlouhověkých dřevin. Navrhované zásahy by měly být realizovány ve třech dílčích lokalitách, kde bylo provedeno posouzení potenciálu výskytu chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů. Terénní šetření proběhlo dne 20. 3. 2017.

Z pohledu geomorfologického členění (Demek a Mackovčín 2006) náleží řešená oblast do celku Jičínská pahorkatina, podcelku Bělohradská pahorkatina a okrsku Miletínský úval. Jedná se o brachysynklinální sníženinu s ploše pahorkatinným reliéfem na podloží křídových slínovců s překryvem sedimentů pleistocenních fluviálních teras. Nadmořská výška zájmového území se pohybuje okolo 300 m n. m, převládajícím půdním typem v prostoru nivy jsou fluvizemě, v okolí pak pararendziny a kambizemě. Průměrná roční teplota oblasti se pohybuje v rozmezí 7 – 8°C, průměrné roční úhrny srážek dosahují 600-700 mm (Quitt 1971). Pro Bělohradskou kotlinu je příznačný výskyt teplotních inverzí. Území je odvodňováno vodním tokem Javorka. V okolí převládá biota 3. vegetačního stupně, dominují zejména dubohabřiny (asociace *Melampyro nemorosi-Carpinetum*), v nivě lužní společenstva svazu *Alnion incanae* (Culek a kol 1996).

V současnosti mimo intravilán města převládá zemědělsko-lesní krajina lemovaná převážně zalesněnými svahy Miletínského úvalu.

Výsledky terénního šetření

1. Flumovy sady

Jedná se o parkově upravený, převážně pravobřežní prostor nivy potoka Javorka, jehož upravené lichoběžníkové koryto opevněné kamennou dlažbou tvoří osu území. Přirozené fluviální procesy jsou prakticky vyloučeny. V lokalitě převažují kulturní, místy ruderalizované trávníky doplněné alejemi a skupinovými výsadbami dřevin. Největší biotický potenciál má skupina starších lip srdčitých v okolí kamenného kříže z roku 1822, kde bylo zaznamenáno bylinné patro s prvky vegetace lužních lesů – mezi nimi např. křivatec žlutý (*Gagea lutea*), orsej jarní (*Ficaria verna* subsp. *bulbifera*), rozrazil laločnatý (*Veronica sublobata*), mateřka trojžilná (*Moehringia trinervia*), česnek zelinový (*Allium oleraceum*) zaregistrováno bylo také několik ks ohrožené sněženky podsněžníku (*Galanthus nivalis*), pravděpodobně pocházejících z kultury. Z hlediska potenciálu výskytu druhů významných z pohledu ochrany přírody se jako nejperspektivnější jeví kmeny starých lip (avifauna, bezobratlí) Navrhované výsadby do zmíněné plochy nezasahují.

2. Nábřeží v Prostřední Nové Vsi

Lokalitu tvoří parkově upravené přibřeží upraveného lichoběžníkového koryta Javorky. Převládají kulturní trávníky s výsadbami jehličnatých i listnatých dřevin ve volném sponu. Zřejmě z původního luhu se zachovaly dva cenné exempláře dřevin (mohutný javor mlec a vrba bílá). Zbytek plochy má malý potenciál výskytu druhů významných z hlediska ochrany přírody, v intravilánu obce však lokalita představuje významný stabilizační prvek.

3. Nábřeží v Lázních Bělohrad a Dolní Nové Vsi

Nábřeží kapacitního lichoběžníkového koryta potoka Javorky, převážně bez dřevin. Lokalitu tvoří opevněné břehy vodního toku a maximálně 10 m široký pás trávníku umístěný mezi

hranou koryta a asfaltovou komunikaci. V jižní části plocha zaujímá také prostor s budovou hasičské zbrojnice a dvěma hřišti. V současnosti má lokalita velmi nízkou ekologickou hodnotu, kde navrhované zásahy mohou mít pouze pozitivní efekt.

Hodnocení stávajícího stavu zájmové území:

Zájmové území jako celek má charakter městské zeleně intravilánu obce. Zastoupeny jsou dvě prakové upravené plochy a převážně zatravněné nábřeží upraveného vodního toku. Zaznamenány byly kulturní městské trávníky s výsadbami širokého spektra dřevin. Za nejcennější lze označit skupinu lip na ploše 1 a exemplář javoru mleče a vrby bílé na ploše 2. Z hlediska zájmů ochrany přírody nelze v území očekávat přirozený výskyt zvláště chráněných druhů cévnatých rostlin ani hodnotných rostlinných společenstev. Za pravděpodobný je třeba považovat výskyt ohrožených druhů ptáků a bezobratlých, vázaných hlavně na kmeny starších dřevin.

2. Posouzení návrhu z hlediska vlivu na biodiverzitu

Biodiverzita intravilánů měst je často odvislá od množství zeleně v zástavbě. Významnou roli hraje zejména přítomnost vzrostlých dřevin, které představují perspektivní biotop zejména pro avifaunu a některé skupiny bezobratlých. Potenciál výskytu významných druhů cévnatých rostlin a jejich cenných společenstev je naopak v takovýchto lokalitách velmi nízký, což se potvrdilo i během terénního šetření. Posuzovaný projekt počítá s dosadbami velkého množství stanovištně vhodných druhů dřevin, bez toho, aniž by bylo jakkoliv způsobem zasahováno do stávajících výsadeb. Vliv planovaných zásahů na biodiverzitu tak lze hodnotit jedine pozitivně.

3. Závěr

Dosadba kvalitních stanovištně vhodných dřevin jednoznačně zlepší stávající stav veřejné zeleně v intravilánu města Lázně Bělohrad. Plánované zásahy negativně neovlivní populace zvláště chráněných druhů ani cenná rostlinná společenstva. Navrhované úpravy proto nepředstavují žádné riziko pro biologickou rozmanitost území ani pro ostatní zájmy ochrany přírody. S velkou pravděpodobností budou naopak mít pozitivní vliv.

Literatura

- CULEK M (ed), 1996. Biogeografické členění České republiky. ENIGMA, Praha, 347 s.
DEMEK J., MACKOVČIN P. (eds.), 2006. Zeměpisný lexikon ČR Hory a nížiny. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Praha, 590 str.
GRULICH V., 2012: Red List of vascular plants of the Czech Republic: 3rd edition. –. Preslia 84: 631–645.
QUITT E., 1971. Klimatické oblasti Československa. Academia, Praha, 73 s.
Vyhláška 395/92 sb.

V Brně dne 21. 3. 2017

Hodnotitel:

Ing. Tomáš Koutecký, Ph.D.
Vlčnovská 14
628 00 Brno

Zaměstnáním:

Odborný asistent

Ústav lesnické botaniky, dendrologie a geobiocenologie

LDF MENDELU v Brně

Zemědělská 3, 61300 Brno

+420 545 134 041, tomas.koutecky@mendelu.cz